

Одобрил:

Мариела Папазова

**ЕТИЧЕН КОДЕКС
НА
НАЦИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ЗА ДРЕВНИ ЕЗИЦИ И КУЛТУРИ
„СВЕТИ КОНСТАНТИН КИРИЛ ФИЛОСОФ“
2020/2021
УЧЕБНА ГОДИНА**

Приет с решение на Педагогически съвет (Протокол № 37/14.09.2020г.)

София, 2020

ВЪВЕДЕНИЕ

Етичният кодекс на училищната общност представя стандартите за етично поведение на участниците в образователния процес (ученици, педагогически специалисти и родители) и регламентира етичните правила и норми на поведение между тях.

ГЛАВА ПЪРВА

ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл.1. Настоящият кодекс определя етичните правила за поведение на учениците, учителите, непедагогическия персонал и родителите в НГДЕК „Свети Константин Кирил Философ“, гр. София и цели да утвърди и защити доброто име на институцията, както и да поддържа високото обществено мнение и положение на Гимназията.

Чл.2. (1). Дейността на училищната общност в НГДЕК "Св. Константин Кирил Философ" се осъществява при спазване принципите на законност, лоялност, честност, безпристрастност, политическа неутралност, прозрачност, отговорност и отчетност.

(2) Всички участници в образователния процес са задължени да спазват действащото в Република България законодателство и да съдействат за провеждането на държавната политика в образованието, основаваща се на принципите на правовата държава.

(3) Участници в училищната общност / ученици, учители, непедагогически персонал и родители/ в НГДЕК "Св. Константин Кирил Философ" следват поведение, което не уронва и не накърнява престижа на учебното заведение под никакви форми.

Чл.3. На всеки ученик е гарантирано правото на:

- свобода на изразяване на мнение;
  - свобода на мисълта, съвестта и религията;
  - формиране на собствени възгледи и право да ги изразява свободно;
  - педагогическа и психологическа подкрепа по въпроси касаещи образователния процес, гарантиращи конфиденциалност;
- стига те да не нарушават правовите разпоредби на държавата, да не накърняват човешкото достойнство, да не са в разрез с правилата на училищната общност и да не уронват доброто име на Гимназията.

Чл. 4. Всеки ученик има право на закрила за нормалното му физическо, умствено, нравствено и социално развитие.

Чл. 5. Във всички случаи следва да се защитават по най-добър начин интересите на ученика.

Чл. 6. Ученикът има право да получи педагогическа и психологическа подкрепа.

Чл.7. За всеки ученик, попаднал в риск, възниква спешна необходимост от специална закрила за извеждането му от рисковата ситуация.

Чл. 8. Учениците с изявени дарби се ползват от мерките за специална закрила.

ГЛАВА ВТОРА

МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ УЧЕНИКА

Чл. 9. Да се разбира и уважава индивидуалността на всеки ученик.

Чл.10. Да се създава безопасна и здравословна среда, която стимулира и насърчава социалното, емоционалното, физическото и нравственото развитие на ученика.

Чл. 11. Да се работи винаги в най-добрия интерес на ученика.

Чл. 12. Да се осигуряват на учениците с увреждания равни възможности за достъп до адекватни грижи и образование.

Чл. 13. Да не се участва в практики, които не зачитат достойнството на ученика или са опасни и вредни за физическото и емоционалното му здраве и развитие.

Чл. 15. Да не се участва в практики, които дискриминират по някакъв начин учениците на основата на раса, етнически произход, религия, пол, сексуална ориентация, националност, език, способности или на базата на статуса, поведението или убежденията на родителите.

Чл. 16. Да се прилагат законите, подзаконовите нормативни актове и процедурите, защитаващи ученика от насилие и тормоз.

Чл. 17. Когато постъпи информация за действия или ситуации, които заплашват здравето и сигурността на ученика, незабавно се информират органите за закрила на детето.

ГЛАВА ТРЕТА

МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ СЕМЕЙСТВОТО

Чл. 18. Зачитане на достойнството на всяко семейство и неговата култура, религиозни убеждения, политически възгледи, обичаи и език.

Чл. 19. Зачитане на правото на семейството да бъде информирано за начина, по който се работи с ученика.

Чл. 20. Информиране на родителите за изследователските проекти, включващи техните деца. Не се позволява и не се допуска участие в изследвания, които по някакъв начин могат да застрашат здравето, образованието, развитието или благополучието на детето.

Чл. 21. Да не се използват служебните отношения със семейството за лично облагодетелстване или личните отношения със семейството за служебно облагодетелстване.

Чл. 22. Осигуряване на конфиденциалност на информацията и зачитане на правото на семейството на личен живот с изключение на случаите на малтретиране и negliжиране, както и при поставянето на ученика в риск.

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА

ЕТИЧНИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ МЕЖДУ ПЕДАГОГИЧЕСКИТЕ СПЕЦИАЛИСТИ

Чл.23. В своите колегиални взаимоотношения педагогическите специалисти се ръководят от принципите на лоялност, взаимно уважение, сътрудничество и йерархична подчиненост.

Чл.24. Педагогическите специалисти нямат право да уронват доброто име или да поставят под съмнение професионализма на колегите си чрез неуместни изявления или действия пред учениците, колегията, други лица, в медиите и интернет пространството.

Чл.25. Педагогическите специалисти изпълняват задълженията си безпристрастно и непредубедено, създавайки условия на принципност и равнопоставеност. В дейността си строго се придържат към нормите, установени в законите, подзаконовите нормативни актове и Етичния кодекс за работа с ученици.

Чл.26. Педагогическите специалисти в НГДЕК „Св. Константин Кирил Философ“ са длъжни да опазват данните и личната информация на учениците и родителите, необходими им по повод на изпълнението на служебните им задължения, при спазване изискванията на Закона за защита на личните данни.

Чл. 27. Педагогическите специалисти участват активно в процеса на подобряване качеството на работата в институцията, като се отнасят внимателно и открито, с необходимото уважение и отзивчивост.

Чл. 28. Педагогическите специалисти отговарят на поставените им въпроси и изпълняват поставените им задачи съгласно длъжностната си характеристика, като при необходимост пренасочват проблема към съответното компетентно лице.

Чл. 29. Педагогическите специалисти съдействат активно на училищните психолози за диагностика и оценка на учениците.

Чл. 30. Педагогическите специалисти имат право да получат психологическа подкрепа от училищните психолози.

Чл. 31. Педагогическите специалисти следват поведение, което не накърнява престижа на учебното заведение, както по време на учебния процес, така и в свободното им извънучилищно време.

Чл. 32. Педагогическите специалисти не използват електронни средства за комуникация, както и интернет – социални мрежи и електронна поща, за оклеветяване, заплашване и

злепоставяне на участниците в образователния процес, както и самата образователна институция.

Чл. 33. Когато противоречията между колеги не могат да бъдат разрешени от самите тях, те търсят съдействието на комисията по етика и на училищното ръководство.

ГЛАВА ПЕТА

ЕТИЧНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА УЧЕНИЦИТЕ

Чл. 34. Ученикът се отнася любезно, възпитано и с уважение към всеки в училищната институция, зачитайки правата и достойнството на личността и не допуска каквито и да е прояви на дискриминация, както и упражняването на форми на физическо и/или психическо насилие.

Чл. 35. Ученикът спазва заложените в Правилника за дейността на училището права и задължения, в това число не използва мобилни телефони или други електронни устройства по време на час, както и Интернет без позволение на учителя.

Чл. 36. Ученикът следва поведение, което не накърнява престижа на учебното заведение по време на учебния процес, в извънучилищни практики, както и в свободното си време.

(1) Няма право да злослови, да разпространява доверена му информация, както и да създава конфликтни ситуации.

(2) Няма право да използва електронни средства за комуникация, както и интернет – социални мрежи и електронна поща, за оклеветяване, заплашване, разпространение на лична информация. В това число няма право да изпраща/публикува съобщения: за сплашване, с неприятно и грубо съдържание, файлове с неприятно съдържание – снимки и клипове; да краде самоличност като се представя за жертва в Интернет и/или да краде акаунт.

(3) Няма право да злослови и да накърнява престижа на институцията пред медиите.

(4) Няма право да отправя публични обиди и клевети за училищната институция, както и да разпространява конфиденциална информация пред различни държавни и общински органи, обществени организации и всякакви трети лица.

(5) При създали се конфликтни и/или рискови ситуации се задължава да потърси незабавно съдействието от училищното ръководство, класен ръководител, психолог/педагогически съветник или друг учител.

Чл. 37. В училищната институция ученикът се явява в подходящ външен вид и с униформа като се стреми да изглежда по начин, съответстващ на средата. Съобразява се с образователния характер на институцията, която сам е избрал.

Чл. 38. Ученикът е длъжен да опазва училищното имущество и да спазва изискванията за безопасност на институцията. Ученикът се задължава да избягва всякакви форми на поведение, които поставят в опасност живота и здравето на други ученици или педагогически специалисти, както и материалната база на училището.

ГЛАВА ШЕСТА

ЕТИЧНИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ МЕЖДУ УЧАСТНИЦИТЕ В ОБРАЗОВАТЕЛНИЯ ПРОЦЕС

Чл. 39. Общуването между участниците в образователния процес се основава на сътрудничество и ефективна комуникация.

Чл. 40. Всички участници в образователния процес са длъжни да се придържат към поведение, което не провокира конфликтни ситуации, а при възникването им, да се стремят към бързо и ефективно разрешаване, като контролират емоциите и реакциите си, независимо от обстоятелствата и поведението на външните лица.

Чл. 41. Недопустимо е отправянето на обиди между участниците в образователния процес, както и дискриминационни прояви и насилие в отношенията помежду им.

Чл. 42. Не се допуска злепоставяне, оклеветяване и заплашване между участниците в образователния процес чрез използване на електронни средства за комуникация, както и интернет – социални мрежи и електронна поща.

Чл. 43. Ученици и родители дължат уважение към педагогическите специалисти и непедагогическия персонал.

ГЛАВА СЕДМА

ПРОФЕСИОНАЛНО ПОВЕДЕНИЕ

Чл. 44. Педагогическите специалисти в НГДЕК проявяват висок професионализъм, безпристрастност и активност при провеждането на държавната политиката на Министерството на образованието и науката, Министерството на културата и Регионалното управление по образование.

Чл. 45. Педагогическите специалисти следва да противодействат на неправомерни действия, които биха уронили престижа и доброто име на НГДЕК.

Чл. 46. Работещият в НГДЕК не допуска да бъде поставен във финансова зависимост или в друга обвързаност от външни лица или организации, както и да иска и да приема подаръци, услуги, пари, облаги или други ползи, които могат да повлияят на изпълнението на служебните му задължения, на неговите решения или да нарушат професионалния му подход по определени въпроси.

Чл. 47. При изпълнение на служебните си задължения педагогическите специалисти в НГДЕК опазват повереното им държавно имущество с грижата на добър стопанин и не допускат използването му за лични цели.

Чл. 48. Документите и данните в училището могат да се използват от педагогическите специалисти само за изпълнение на служебните им задължения при спазване на правилата за защита на служебната информация.

Чл. 49. Педагогическите специалисти не трябва да изразяват лично мнение или да извършват действия по начин, който може да бъде тълкуван като официална позиция на администрацията, в която работят, освен в случаите, когато са упълномощени за това от Ръководството на училището.

ГЛАВА ОСЕМ

КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ

Чл. 50. Конфликт на интереси възниква тогава, когато служителът има личен интерес и той му влияе дотолкова, че пречи на безпристрастното и обективно вземане на решения или изпълнение на служебните задължения.

(1) Педагогическите специалисти не могат да извършват платени образователни услуги на ученици, които се обучават или ще полагат изпит в училището, в което преподават.

(2) Педагогическите специалисти не могат да използват служебното си положение за лично и на семейството си облагодетелстване, давайки платени уроци по принуда.

(3) Педагогическите специалисти трябва да избягват всякакви ситуации, които могат да доведат до конфликт на интереси. При появяването на такъв конфликт те са длъжни да информират веднага ръководителите си.

(4) Педагогическите специалисти не трябва да допускат възможност друг служител да ги поставя в реален или предполагаем конфликт на интереси.

(5) В случай на вече възникнал конфликт на интереси и само съобразно с нарежданията на ръководителя им педагогическите специалисти могат да се оттеглят от служебните си задължения, които са причина за възникването на конфликта.

ГЛАВА ДЕВЕТ

КОМИСИЯ ПО ЕТИКА

Чл. 51. (1) За спазването на Етичния кодекс и разрешаване на възникнали с приложението му казуси към училищната общност се създава Комисия по етика.

(2) Членовете и техния брой се избират от Педагогическия съвет за срок от една година.

(3) Комисията по етика е под председателството на заместник-директора по учебната дейност/учител/училищен психолог. Членове на комисията трябва да бъдат: представители на педагогическия колектив, непедagogически специалист, психолог и представител на ученическия съвет, за случаите, когато ще се разглеждат сигнали, които засягат ученици. Съставът на комисията трябва да е нечетен брой.

(4) Комисията се избира в срок до 15 дни след утвърждаването на Етичния кодекс от Педагогическия съвет.

Чл. 52.(1) Комисията по етика: – разглежда сигнали, свързани със спазването на този кодекс; – дава задължителни тълкувания на Етичния кодекс.

(2) Комисията по етика упражнява действие в съответствие с вътрешните правила за работа на етичната комисия.

Чл. 53. Всеки заинтересован член на училищната общност има право да внесе сигнал в Комисията по етика.

Чл. 54.(1) Комисията по етика разглежда постъпилите сигнали и изготвя доклад до директора след приключване на случая.

(2) При установено неспазване на Етичния кодекс Комисията предлага на директора налагане на санкция.

Чл. 55. Комисията по етика е длъжна веднъж годишно да отчети дейността си пред Педагогическия съвет на училището.

Чл. 56. При неспазване на нормите на поведение в Етичния кодекс, учениците и педагогическите специалисти носят дисциплинарна отговорност съгласно Кодекса на труда, Правилника за вътрешния трудов ред и Правилника за дейността на училището.

ГЛАВА ДЕСЕТ

ВЪТРЕШНИ ПРАВИЛА ЗА НАБЛЮДЕНИЕ, УСТАНОВЯВАНЕ И ДОКЛАДВАНЕ НА НАРУШЕНИЯТА И ЗА ПРЕДПРИЕМАНЕ НА ПОСЛЕДВАЩИ МЕРКИ ПРИ ПРИЛАГАНЕ НА ЕТИЧНИЯ КОДЕКС

1. Настоящите вътрешни правила уреждат реда и начините за наблюдение, установяване и докладване на нарушенията и за предприемане на последващи мерки при прилагането на Етичния кодекс за поведението на учителите, служителите и работниците в училищната общност.

Под „нарушения на Етичния кодекс“ по смисъла на тези правила се разбират следните групи прояви в тяхното поведение:

- действия и/или бездействия, водещи до разрушаване на доверието към училището;
- грубо отношение към участниците в образователния процес, проявено неуважение, незачитане на правата и достойнството на личността и допускане на прояви на дискриминация поради етнически, религиозни и други причини;
- прояви на накърняване на авторитета на участниците в образователния процес и на престижа на учебното заведение, допуснати в и извън училището;
- прояви на недобросъвестно и некомпетентно изпълнение на възложените функции и накърняване на интересите на други лица.

2. Наблюдението и докладването на посочените в т. 1 нарушения да се извършват по две направления:

- вътрешно докладване – от педагогическите специалисти и учениците;
- външно докладване – от родители и настойници.

Сигналите за нарушенията се приемат в училището и се регистрират в дневник за входяща/изходяща кореспонденция.

Регистрираните сигнали се разглеждат от Комисията по етика в училището, избрана от ПС и назначена със заповед на директора.

Всички постъпили сигнали се разглеждат от комисията на нейни заседания, за което се води протокол.

Комисията е длъжна да разглежда всички постъпили сигнали в писмена форма. Комисията не е длъжна да разглежда анонимни сигнали.

Членовете на комисията вземат решения с явно гласуване и обикновено мнозинство 50% + 1. Председателят свиква първо заседание за разглеждане на постъпилия сигнал в срок до десет работни дни.

При необходимост от допълнителни данни и доказателства се извършва проверка и се провежда разговор със свидетели на нарушението.

При невъзможност случаят да се изясни на едно заседание, се насрочва последващо такова в срок до десет работни дни.

За предприетите мерки и наложени наказания председателят на Комисията по етика уведомява в писмена форма лицето, подало сигнала.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 1. Етичният кодекс е насочен към всички участници в образователния процес, които трябва да се запознаят с текста му, публикуван на достъпно място.

Чл. 2. Педагогическите специалисти в НГДЕК "Св. Константин Кирил Философ" се запознават с Кодекса срещу подпис при първоначално встъпване в длъжност. Непосредственият ръководител е длъжен да запознае лицето с разпоредбите на този кодекс.

Чл.3. Настоящият Етичен кодекс влиза в сила от момента на приемането му от Педагогическия съвет, представители на Училищното настоятелство и Ученическия съвет и утвърждаването му от директора на учебното заведение.

Пояснителни бележки:

§1. Ученик на Гимназията, по смисъла на този правилник, е всеки ученик, който не е получил дипломата си за средно образование или не е напуснал гимназията в следствие на свое желание, или заради наказание.

Използвани съкращения:

НГДЕК – Национална гимназия за древни езици и култури „Свети Константин Кирил Философ“.